

آشنایی با مراکز آموزش عالی وابسته به یونسکو در جهان

نوشته: دکتر نادرقلی قورچیان

معرفی مقاله:

مقاله حاضر که به معرفی مراکز آموزش عالی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)^۱ اختصاص دارد، نخست نگاهی گذرا به ساختار کلی یونسکو داشته، سپس به معرفی انجمن بین‌المللی دانشگاهها^۲ وابسته به یونسکو می‌پردازد. آنگاه مراکز آموزش عالی یونسکو در اروپا، آمریکای لاتین و کارائیب،^۳ آسیا و اقیانوسیه و دانشگاه ملل متحد را معرفی می‌نماید. پس از آن، در پی آن است تا تصویر روشنی از برنامه کرسی یونسکو^۴ در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی را ترسیم نماید.

سرانجام، ضمن اشاره به کمیسیون ملی یونسکو در ایران، به درخواست جمهوری اسلامی ایران مبنی بر تأسیس مرکز آموزش عالی در منطقه آسیا و اقیانوسیه در تهران می‌پردازد. پایان بخش مقاله نیز به اختصار به جمع‌بندی و توصیه‌ها اختصاص دارد.

در ضمن، گزارش هفتمین کمیته مشورتی و ششمین نشست وزرای آموزش و پرورش در منطقه آسیا و اقیانوسیه در خصوص تأسیس مرکز آموزش عالی وابسته به یونسکو در ایران به شکل پیوست مقاله آمده است.

این مقاله و گزارش پیوست آن را آقای دکتر نادرقلی قورچیان، سردبیر فصلنامه و عضو هیأت علمی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، نوشته و در اختیار فصلنامه قرار داده‌اند که از ایشان تشکر می‌گردد.

"فصلنامه"

ساختار کلی یونسکو :

یکی از مؤسسات تخصصی سازمان ملل متحد، سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) است. این سازمان در بدو تشکیل در سال ۱۹۴۶ تنها ۲۰ عضو داشت ولی در حال حاضر، بر اساس سالنامه آماری ۱۹۹۲ یونسکو اعضای اصلی آن ۱۷۰ کشور بوده و سه کشور نیز عضو وابسته^۵ به حساب می‌آیند، که از این تعداد ۱۵۲ کشور برای ایجاد هماهنگی و پیوستگی خویش با یونسکو، کمیسیونهای ملی تأسیس کرده‌اند.^۶ علاوه بر کمیسیونهای یونسکو در کشورهای عضو، مقر مرکزی یونسکو در پاریس است و ارکان یونسکو شامل کنفرانس عمومی، شورای اجرایی و دبیرخانه است.

۱- کنفرانس عمومی

"اعضای کنفرانس عمومی یونسکو هیأت‌های کشورهای عضو تشکیل می‌دهند. این کنفرانس معمولاً هر دو سال یکبار تشکیل می‌شود، و برنامه‌ها و بودجه میان مدت و بلند مدت و نیز قطعنامه‌های پیشنهادی را از تصویب می‌گذرانند. به علاوه، اعضای شورای اجرایی یونسکو را انتخاب و مدیرکل را که هر شش سال یکبار از طرف شورای اجرایی نامزد می‌شود منصوب میکند."^۷

۲- شورای اجرایی

"اعضای این شورا که در حال حاضر ۵۰ نفر می‌باشند از بین اشخاص صاحب‌نظر که توسط کشورهای عضو یونسکو نامزد می‌شوند، با رأی مخفی همین کشورها و بر اساس توزیع جغرافیایی برای مدت ۴ سال انتخاب می‌گردند. وظیفه عمده این شورا نظارت بر اجرای برنامه‌های یونسکو، تهیه دستور جلسه کنفرانس عمومی و نیز همفکری با مدیرکل در تهیه پیش‌نویس برنامه‌های کلی یونسکو است."^۸

۳- دبیر خانه

"امور دبیر خانه توسط مدیر کل و تعدادی کارشناس و کارمند اداره می شود. مدیر کل که در رأس دبیر خانه قرار دارد بر اساس پیشنهاد شورای اجرایی و با تصویب کنفرانس عمومی برای مدت شش سال منصوب می شود که پس از پایان دوره اول می تواند برای دوره های بعدی نیز نامزد شود."^۹

"دبیر خانه یونسکو با کارکنانی از ۱۳۲ ملیت و گروه کثیری از متخصصان و ظایف خود را در مقر دائمی سازمان در پاریس یا مناطق دیگر انجام می دهد. بالاترین مقام سازمان مدیر کل است که در حال حاضر این وظیفه بر عهده آقای فدریکو مایور زارا گوزا^{۱۰} است که در سال ۱۹۸۷ به این مقام برگزیده شد."^{۱۱}

مؤسسات و مراکز ذیل زیر نظر دبیر خانه مرکزی فعالیت می نمایند .

- ۱- دفتر بین المللی تعلیم و تربیت^{۱۲} (ژنو - سویس)
- ۲- مؤسسه آموزشی یونسکو^{۱۳} (هامبورگ - آلمان)
- ۳- مؤسسه بین المللی برنامه ریزی آموزشی^{۱۴} (پاریس - فرانسه)
- ۴- دپارتمان آموزش و پرورش یونسکو^{۱۵} (وین - اتریش)
- ۵- دفاتر منطقه ای یونسکو برای آموزش و پرورش^{۱۶} (دفتر بانکوک تایلند برای کشورهای منطقه آسیا و اقیانوسیه، دفتر بیروت لبنان برای منطقه کشورهای عربی، دفتر داکار سنگال برای منطقه کشورهای آفریقایی، دفتر سانتیاگو شیلی برای منطقه کشورهای آمریکای لاتین و کارائیب)
- ۶- مرکز اروپایی آموزش عالی^{۱۷} (بخارست - رومانی)
- ۷- مرکز منطقه ای آموزش عالی در آمریکای لاتین^{۱۸} و کارائیب (کاراکاس - ونزوئلا)
- ۸- انجمن بین المللی دانشگاهها

علاوه بر مؤسسات و مراکز فوق، یونسکو برنامه هایی نیز در خصوص مسایل آموزشی تدارك دیده است که عبارتند از :

"برنامه آموزش یونسکو برای پناهندگان و آوارگان، برنامه آموزش عالی و آموزش از راه دور در آسیا و اقیانوسیه و برنامه آموزش برای بهبود کیفیت زندگی"^{۱۹}

گفتنی است که برنامه‌های یونسکو هر دو سال یکبار توسط کنفرانس عمومی، متشکل از تمامی کشورهای عضو، به تصویب می‌رسد و بودجه اجرایی آن نیز ۴۴۳۱۳۲۰۰۰ دلار برای سالهای ۱۹۹۲-۱۹۹۳ می‌باشد که برای هر دوره دو ساله از طرف همین کشورها تأمین می‌شود. پس از طی مراحل فوق برنامه‌ها توسط دبیرخانه سازمان و تحت نظر شورای اجرایی به اجرا در می‌آیند.^{۲۰}

با توجه به این که مقاله حاضر معرفی مراکز آموزش عالی یونسکو را مدنظر دارد، لذا از توضیح بیشتر و تحلیل در مورد ساختار و تشکیلات یونسکو خودداری نموده به معرفی مراکز آموزش عالی این سازمان بسنده می‌نماید.

مراکز آموزش عالی یونسکو

۱- انجمن بین المللی دانشگاهها

الف - اهداف

"در سال ۱۹۴۹ دفتر بین المللی دانشگاهها در دبیرخانه مرکزی یونسکو تأسیس شد و کار خود را در سال ۱۹۵۰ با تشکیل یک کنفرانس بین المللی در شهر نایس ایتالیا آغاز کرد. در خلال همین کنفرانس بود که نمایندگان ۱۵۰ دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی انجمن بین المللی دانشگاهها را بنیان نهادند.^{۲۱} در ضمن، مقرانجمن نیز در پاریس است.

در "حقیقت این نخستین مجمع جهانی دانشگاهی بود که زمینه نشست و تبادل نظر تمامی کشورهای سوسیالیستی، سرمایه داری، پیشرفته و در حال توسعه را به منظور درک متقابل و مهیا ساختن زمینه ارتباط و همکاری و ایجاد وحدت رویه بین دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی فراهم آورد.^{۲۲}

بودجه مالی انجمن از طریق دریافت حق عضویت از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی عضو و همچنین بخش کمی از آن از طریق کمک های مالی یونسکو تأمین می‌شود.^{۲۳}

ب - فعالیتهای انتشارات

دبیرکل انجمن، مدیر دفتر بین المللی دانشگاهها بوده و مسئولیت خدمات اطلاع رسانی و اسناد و کتابخانه را نیز به عهده دارد. مسئولیت انتشار نشریات راهنمای بین المللی دانشگاهها^{۲۴} و لیست جهانی دانشگاهها^{۲۵} که هر دو سال یکبار منتشر می گردد نیز با اوست. همچنین مسئولیت انتشار فصلنامه بولتن و سایر نشریات نیز به عهده دبیرکل می باشد. انجمن بین المللی دانشگاهها در حال حاضر از طریق پروژه مشترک با یونسکو در دو بخش دولتی و دانشگاهی همکاری دارد.

ج - دانشگاههای عضو

هم اکنون " ۸۰۰ دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی عضو این انجمن هستند و کنفرانس عمومی انجمن هر ۵ سال یکبار تشکیل می شود (هشتمین کنفرانس عمومی در سال ۱۹۸۵ در لوس آنجلس^{۲۶} و نهمین کنفرانس عمومی در سال ۱۹۹۰ در هلسینکی^{۲۷} برگزار گردید) که در خلال آن رئیس، دبیرکل و هیأت مدیره انجمن که متشکل از ۱۶ الی ۲۰ نفر می باشد انتخاب می گردد. ضمناً "اعضای فوق حداقل به طور منظم نشست سالیانه دارند."

گفتنی است آقای فدریکوما یور، مدیرکل یونسکو، در جلسه افتتاحیه نهمین نشست انجمن بین المللی دانشگاهها در هلسینکی، از کمبودهای بسیاری که دانشگاهها با آن مواجه هستند سخن به میان آورده و جهت رفع برخی از مشکلات آموزش عالی یونسکو خود را نسبت به اجرای طرحی تحت عنوان (یونی توین - دانشگاه همزاد^{۲۸}) متعهد ساخته است. اجرای طرح مذکور سه هدف عمده را دنبال می کند.

۱- گسترش همکاریهای بین مؤسسات آموزش عالی در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته

۲- ایجاد شبکه های منطقه ای، بین منطقه ای و جهانی برای همکاری در زمینه های آموزشی و پژوهشی

۳- ایجاد مراکز مطالعات تخصصی و تحقیقاتی پیشرفته از طریق قرار دادهای منعقد شده بین کشورهای در حال توسعه و حمایتهای متمرکز بین المللی^{۲۹}

در ضمن، بنا بر گفته فراتر بر اهارد^{۳۰} که از سال ۱۹۸۷ دبیر کلی انجمن بین‌المللی دانشگاه‌ها را عهده دار شده است، در خصوص طرح (یونی توین) در نهمین نشست در هلسینکی (۱۹۹۰) توضیح زیر را علاوه نموده است: انجمن بین‌المللی دانشگاه‌ها بزودی در صدد است که طرح کارت بین‌المللی دانشجویی و استادی را به اجرا در آورد. دارندگان کارت‌های مذکور خواهند توانست از تسهیلات، امکانات و حق بیمه ویژه دانشجویان و اعضای هیأت علمی در کشورهای ارائه دهنده این‌گونه تسهیلات بهره‌مند شوند. در ضمن، استفاده کنندگان از طرح مذکور، هزینه خدمات دریافتی را به ارز کشور خود پرداخت خواهند نمود (مثلاً اگر در کشور از خدمات یک استاد خارجی استفاده شود خواهیم توانست حقوق و مزایای او را به ریال پردازیم).^{۳۱}

۲- مرکز اروپایی آموزش عالی یونسکو در بخارست رومانی^{۳۲}

الف - اهداف :

این مرکز در سال ۱۹۷۲ به منظور ارتقا و توسعه آموزش عالی در منطقه اروپا با عنایت خاص به همکاری‌های بین‌المللی در بخارست تاسیس گردید.

ب - فعالیتها و انتشارات :

مرکز اروپایی آموزش عالی در سه زمینه زیر به فعالیت مشغول است.

اطلاع‌رسانی

ارتباطات

همکاری

۱- مرکز به اشکال مختلف به جمع‌آوری و انتشار اطلاعات در خصوص آموزش عالی می‌پردازد، که از جمله انتشار "فصلنامه آموزش عالی در اروپا" و تک‌نگاری‌های آموزش عالی و موضوعات تخصصی و اطلاعاتی راجع به کشورهای عضو می‌باشد.

۲- نشست‌های علمی، سمینارها، سمپوزیومها، پروژه‌ها و مطالعات مشترک در خصوص مسائل معاصر آموزش عالی را سازمان می‌دهد.

۳- با سازمانها و مؤسسات مختلف بین المللی در سطوح بین المللی، ملی، دولتی و بخش خصوصی آموزش عالی همکاری مستقیم دارد.

ج - کشورهای عضو:

آلبانی، اتریش، بلژیک، بلغارستان، کانادا، قبرس، چک و اسلاواکی، دانمارک، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، مجارستان، ایرلند، اسرائیل، (فلسطین اشغالی)، ایتالیا، لوکزامبرگ، مالت، موناکو، نیوزیلند، نروژ، هلند، پرتغال، رومانی، سان مارینو، اسپانیا، سوئد، سوئیس، ترکیه، روسیه، انگلستان، آمریکا و یوگسلاوی سابق.^{۳۳}

۳- مرکز آموزش عالی یونسکو در منطقه آمریکای لاتین و کارائیب (کاراکاس ونزوئلا)^{۳۴}

الف - اهداف:

این مرکز در فوریه سال ۱۹۷۸ تأسیس گردید. دفتر مرکزی آن در کاراکاس واقع در ونزوئلاست و اهداف آن همانا هماهنگ کردن و ارتقای کمی و کیفی مؤسسات آموزش عالی در آمریکای لاتین و کارائیب است.

ب - فعالیتها و انتشارات:

این مرکز به عنوان مرکز اسناد و اطلاع رسانی و هماهنگی آموزش عالی در منطقه آمریکای لاتین و کارائیب است. در ضمن، این مرکز به انتشار تک نگاشتهای کشورهای عضو پرداخته و فصلنامه آموزش عالی رابه سه زبان انگلیسی، فرانسه، و اسپانیایی منتشر می نماید.

ج - کشورهای عضو:

آرژانتین، باهاما، باربادوس، بلیز، برزیل، شیلی، کاستاریکا، کوبا، جمهوری دومینکن، الیادور، السالوادور، گرانادا، گواتمالا، گابن، هائیتی، هندوراس، جامائیکا،

مکزیکو، نس آنتی کرس، نیکاراگوئه، پاناما، پاراگوئه، پرو، پرتوریکو، لوتیشیا، ونست
گریننادس، سورنیام، ترینیداد، اوروگوئه، ونزوئلا^{۳۵}.

۴- واحدهای آموزش عالی در منطقه آسیا و اقیانوسیه^{۳۶}

در مجموع سه واحد آموزش عالی در منطقه آسیا و اقیانوسیه فعال است:

۱- واحد آموزش عالی یونسکو در دفتر منطقه ای آسیا و اقیانوسیه بانکوک^{۳۷}

واحد بسیار کوچکی در دفتر منطقه آسیا و اقیانوسیه در خصوص آموزش عالی مستقر است. این واحد از طریق فراهم آوردن همکاریهای منطقه‌ای، کارورزی، انجام مطالعات، تهیه اسناد و ایجاد کارگاههای آموزشی در خصوص آموزش عالی فعال است.

این دفتر رسماً از سال ۱۹۸۳ فعال شده است و مجری برنامه‌های سالیانه یونسکو و برنامه‌های توسعه ملل متحد در خصوص آموزش عالی در منطقه است.

در برنامه اول که در سال ۱۹۸۳ شروع و در سال ۱۹۸۶ به اتمام رسید، ۴۰۰ استاد و مدیر آموزش عالی در سطوح منطقه‌ای و ملی از آموزشهای لازم کارورزی برخوردار گردیدند، و دفتر مبادرت به انتشار و تدوین اسناد و مدارکی در خصوص چگونگی توسعه مؤسسات آموزش عالی، برابری، کیفیت و هزینه آموزش عالی پرداخته است.

در برنامه دوم که از سال ۱۹۸۷ شروع و در سال ۱۹۹۰ به پایان رسید، بر پنج حیطة زیر تاکید ورزیده شد.

الف - آموزش عالی از راه دور و ساختار دانشگاه آزاد

ب - تحقیقات کاربردی و تربیت کادر دانشگاهی

ج - شرکت زنان در آموزش عالی

د - مطالعات در خصوص آموزش عالی

ه - تهیه اسناد و مدارک کتبی آموزش عالی

در طی برنامه دوم، انجمن آسیائی دانشگاههای آزاد^{۳۸} در سال ۱۹۸۷ تشکیل شد، و مرکز منابع آموزش از راه دور هم در سال ۱۹۸۸ تأسیس گردید. دفتر مرکزی هر دو انجمن آسیایی دانشگاههای آزاد و منابع آموزش راه دور در دانشگاه آزاد سوختادی تام ماتیرات^{۳۹} در کشور تایلند است

همچنین در این برنامه ۳۰۰ استاد و مدیر دانشگاه از ۱۴ کشور آموزشهای لازم را در خصوص شیوه های آموزش از راه دور، آشنایی با ساختار دانشگاه آزاد، چگونگی تربیت کادر دانشگاهی، چگونگی شرکت فعال زنان در آموزش عالی، مدیریت منابع و آموزش محیطی فرا گرفتند.

در این برنامه، ۹ کارگاه منطقه ای و سه کارگاه ملی برگزار گردید و سه مورد بازدید از کشورهای عضو به عمل آمد و خبرنامه "هرگز نه چندان دور"^{۴۰} چاپ و توزیع گردید. ۶ دانشگاه با نظارت واحد آموزش عالی پروژه های مشترک برنامه های ویدیویی در درس تغذیه، تولید لبنیات و فیزیک تهیه کردند و سه دانشگاه دوره فوق لیسانس در رشته محیط انسانی^{۴۱} ایجاد نمودند.

در ضمن، دفتر منطقه پروژه ای تحت عنوان "همکاری منطقه ای بین کشورها" با همکاری ۱۷ کشور عضو منطقه تنظیم نمود که ۷۰ دانشگاه و مؤسسه تخصصی در آن شرکت کردند. در طی پروژه از سال ۱۹۸۷ تا سال ۱۹۹۰ با حمایت مالی بودجه عمومی یونسکو، و برنامه توسعه ملل متحد بیش از ۹۰۰ استاد، مدیر، تکنسین، مدیران مالی و منابع انسانی آموزش دیدند. و در مجموع، ۴۰ کارگاه منطقه ای، ملی، سمینار و مطالعات موردی صورت پذیرفت. و بسیاری از گزارشهای فنی و کتابچه های تخصصی ماحصل این پروژه بود که در سال ۱۹۹۰ به پایان رسید.

در برنامه سال ۹۱-۱۹۹۰، اولویتهای جدید به نظام مدیریت آموزش عالی و نقش آموزش عالی در خصوص ارتقای آموزش ابتدایی، برنامه سوادآموزی و آموزش مداوم اختصاص داشته است.

۲- دفتر منطقه‌ای یونسکو برای علوم و تکنولوژی جهت آسیای جنوب شرقی^{۴۲}

این دفتر در سال ۱۹۵۱ میلادی در جا کارتا (اندونزی) تأسیس شد و اهداف همکاری در برنامه ریزی آموزشی، اجراء و ارزشیابی برنامه های منطقه‌ای یونسکو در علوم و تکنولوژی را دنبال نمود و کمک به کشورهای عضو در تعیین، تحلیل و کاربرد پروژه های توسعه ملی را که در صلاحیت یونسکوست سرلوحه کار خویش قرار داده است. بخشی از فعالیتهای این دفتر مختص به علوم و تکنولوژی آموزش عالی است.

۳- دفتر منطقه‌ای یونسکو برای علوم و تکنولوژی جهت آسیای جنوبی و مرکزی^{۴۳}

این دفتر در سال ۱۹۴۸ در دهلی نو تأسیس گردید و تا سال ۱۹۶۸ به نام دفتر همکاری علوم در آسیای جنوبی بود. از سال ۱۹۶۹ تا سال ۱۹۷۴ به نام دفتر حیطه علوم برای آسیای جنوبی نامیده می شد. در هیجدهمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در سال ۱۹۷۴ به دفتر منطقه‌ای برای علوم و تکنولوژی جهت آسیای جنوبی و مرکزی تغییر نام داد. این دفتر ارائه خدمات مستقیم به کشورهای افغانستان، نپال، پاکستان، بوتان، میانمار (برمه سابق)، هند، جمهوری اسلامی ایران، مالدیو، مغولستان و سریلانکا در خصوص علوم و تکنولوژی را به عهده دارد. بخشی از فعالیتهای دفتر نیز به علوم و تکنولوژی آموزش عالی اختصاص دارد. در ضمن، این دفتر جزئی از دفتر یونسکو در پاریس است.

۴- دانشگاه سازمان ملل^{۴۴} متحد و رابطه آن با یونسکو

زاغلول موریسی^{۴۵} در فصلنامه‌نمای تربیت، می نویسد:

"درست بیست سال قبل اوتانت دبیرکل سازمان ملل متحد، در مقدمه گزارش سالانه نوشت: من احساس می‌کنم وقت آن رسیده است که تفکری جدی مصروف تأسیس یک دانشگاه ملل متحد بشود. به دنبال این سخنرانی، در ۱۳ ژانویه ۱۹۷۰ مجمع عمومی سازمان ملل متحد ضمن قطعنامه‌ای از دبیرکل خواست تا متعهد شود که با همکاری یونسکو مطالعاتی جامع در مورد امکان ایجاد یک دانشگاه بین المللی انجام دهد. مطالعه‌ای که در سال ۱۹۷۰ به وسیله یونسکو آماده شده این نتیجه رسید که ایجاد یک چنین

دانشگاهی نه فقط ممکن بلکه بسیار مطلوب است. در سال ۱۹۷۲ یونسکو سازمان ملل متحد تصمیم گرفتند که یک دانشگاه بین‌المللی بوجود آورند که دانشگاه ملل متحد نامیده شد. اساسنامه این دانشگاه در سال ۱۹۷۳ تنظیم و عملیات آغاز آن دو سال بعد شروع شد^{۴۶}.

گفتنی است که در آغاز دهه ۱۹۷۰، هنگامی که دانشگاه مزبور در مرحله تکوین بود، دولت ژاپن قول داد صد میلیون دلار در اختیار دانشگاه قرار دهد و مراکز مدیریت و سایر تسهیلات رانیز فراهم نماید.^{۴۷} سازمان ملل متحد کمیته‌ای را منصوب نمود و دانشگاهی جدید را توصیه کرد.

"دانشگاه ملل متحد در سال ۱۹۷۵ تأسیس شد و از نظر ساختاری بخشی از سازمان ملل متحد است. اما این دانشگاه نه یک مؤسسه بین‌الدولی است و نه یک دانشگاه سنتی با محل معین به عنوان مرکز آموزش، بلکه اجتماعی است از دانشمندی که رسالت آنها تحقیق، آموزش دوره‌های عالی (بعد از لیسانس) و نشر دانش است. اینها وظایف سه‌گانه اساسی دانشگاه را تشکیل می‌دهند.

با اینکه مرکز مدیریت دانشگاه ملل متحد در توکیو قرار دارد، ولی بر اساس منشور دانشگاه، محل آن همان جایی است که فعالیت‌های آن جریان دارد.

دانشگاه ملل متحد دارای عضو هیأت علمی یا دانشجو به معنای سنتی نیست، اما در عوض شبکه‌ای بین‌المللی از تحقیقات میان رشته‌ای و برنامه‌های آموزش دوره‌های عالی درباره مسائل جهانی به وجود آورده است. این دانشگاه میل دارد به منزله مرکزی برای طرح راه‌حلهای نظری جهت مسائل جهانی تلقی گردد.

نظر به اینکه این دانشگاه بخشی از سازمان ملل متحد است و نگارنده در این مقاله صرفاً در صدد معرفی مراکز آموزش عالی وابسته به یونسکو می‌باشد، لذا از توصیف جزئیات این دانشگاه و وابسته به سازمان ملل خودداری کرده اضافه می‌نماید که در مواقع ضروری هماهنگی‌های لازم بین اموری که به یونسکو سپرده شده از یکسو، و وظیفه این دانشگاه از سوی دیگر، مشترکاً بعمل می‌آید. البته این امر ناشی از این واقعیت است که دانشگاه سازمان ملل همانند یونسکو روابطی نزدیک و ویژه با انجمن‌های علمی در تمام

مناطق مهم دنیا دارد^{۴۸}. و این همان نقطه مشترک آنهاست. توجه علاقمندان به جزئیات ساختار و عملکرد دانشگاه سازمان ملل رابه مقاله‌ای ویژه که توسط دکتر هیتورگورگولینودوسوزا^{۴۹} رئیس دانشگاه سازمان ملل متحد در فصلنامه‌نمای تربیت، جلد یک، شماره ۲ دوره جدید نوشته شده است جلب می‌نمایم.

بنابراین، دانشگاه ملل متحد از نظر ساختار و عملکرد وابسته به سازمان ملل متحد است و صرفاً همکاری علمی بایونسکو دارد.

برنامه کرسی یونسکو در آموزش عالی

یکی از اهداف کلی یونسکو با عنایت به اساسنامه سازمان توسعه علوم و انتقال دانش دستیابی کشورهای عضو به متخصصان است. در کوتاه مدت، هدف از تأسیس کرسی یونسکو اینست که کشورهای عضو، به ویژه کشورهای در حال توسعه، بتوانند از طریق تربیت نیروی انسانی و پژوهشگر در سطح عالی، شکاف وسیع موجود بین کشورهای در حال توسعه و کشورهای صنعتی را در قلمرو علوم و تکنولوژی پر کنند.

نحوه تأسیس کرسی یونسکو

کرسی یونسکو در دانشگاه یا مؤسسات آموزش عالی کشور میزبان می‌تواند شامل یک استاد یونسکو و چند استاد محقق از کشورهای دیگر باشد. به علاوه، تعدادی از دانشجویان و محققان جوان که مایلند تحصیلات خود را در سطح کارشناسی ارشد و بالاتر دنبال کنند می‌توانند زیر نظر استادان مذکور به تحصیل و تحقیق بپردازند.

انتخاب استاد یونسکو با مشورت کشور میزبان صورت می‌گیرد و در خصوص محل و زمان تأسیس، موضوع و سایر امور مربوط به کرسی، یک گروه مشورتی در یونسکو و کشور میزبان به مذاکره می‌پردازند، و در خصوص استاد و موضوع کرسی یونسکو به توافق می‌رسند. یا استادانی از طرف یونسکو به کشور میزبان اعزام و با توجه به موضوع در دانشگاه یا مؤسسه مربوطه برنامه اجراء می‌گردد. در اینجانب نمونه‌ای از برنامه کرسی یونسکو در چند کشور آورده می‌شود.

۱- ایتالیا- تریست، مرکزین المللی فیزیک نظری (موضوع: تاریخ علوم)

۲- کنیا- دانشگاه کنیا (موضوع: تغذیه، بهداشت و رشد کودک)

- ۳- انگلستان - دانشگاه ساوتمتون (موضوع: تکنولوژی انفورماتیک با همکاری مالی آی.بی.ام)
- ۴- اسپانیا- دانشگاه مستقل بارسلون (موضوع: ارتباطات)
دانشگاه پلی تکنیک کاتالونیا (موضوع: مهندسی)، دانشگاه گرانادا (موضوع: طب مدیترانه‌ای)
- ۵- برزیل - دانشگاه فدرال پارا (موضوع: محیط زیست)
- ۶- کانادا- دانشگاه کبک مونترآل (موضوع: علوم محیط زیست)
- ۷- چین- دانشگاه پکن (موضوع: ژنتیک گیاهی)
- ۸- اندونزی - دانشگاه حسن الدین (موضوع: جمعیت و منابع انسانی)
- ۹- لبنان - همکاری دانشگاه‌های لبنان (موضوع: مدیریت آموزش عالی)
- ۱۰- رومانی - مؤسسه پلی تکنیک بخارست (موضوع: مهندسی)
- ۱۱- سنگال - دانشگاه داکار (موضوع: تربیت معلم)^{۵۰}

در ضمن، آقای فدریکومایور، مدیرکل یونسکو، در جلسه افتتاحیه نهمین نشست انجمن بین المللی دانشگاهها در هلسینکی در سال ۱۹۹۰، در خصوص اقدامات جدید در مورد تقویت کرسی یونسکو چنین توضیح داده است:

"اخیراً ترتیبی داده شده است تا استادان برجسته، بخشی از فرصت‌های مطالعاتی خود را در دانشگاه‌های نیازمند کشورهای در حال توسعه بگذرانند و موفقیت این امر منوط به موافقت مسئولین دانشگاه‌ها می باشد."^{۵۱} که این امر می‌تواند تسهیلاتی را فراهم نماید که به مبادله استاد پرداخته و زمینه مبادلات و غنای دانش نظری و عملی را در دانشگاه‌ها فراهم آورند.

کمیسیون ملی یونسکو در ایران و درخواست تأسیس مرکز آموزش عالی منطقه آسیا و اقیانوسیه در تهران

۱- کمیسیون ملی یونسکو در ایران

کمیسیون ملی یونسکو در ایران "نیز در سال ۱۳۲۷ هجری شمسی تأسیس گردید و اساسنامه آن در خرداد ماه ۱۳۲۸ به تصویب هیأت وزیران وقت رسید."^{۵۲} و رسماً

از آن زمان تاکنون فعالیت خود را آغاز نموده است. و اخیراً یک پست سفارت در یونسکو مرکزی برای جمهوری اسلامی ایران ایجاد گردیده است و یک نفر سفیر به عنوان نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در یونسکو مرکزی منصوب شده است.

۲- طرح تأسیس :

طرح تأسیس مرکز آموزش عالی یونسکو در منطقه آسیا و اقیانوسیه در ایران توسط کمیسیون ملی در بیست و ششمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در پاریس مطرح گردید.

در جلسه پایانی بیست و ششمین کنفرانس عمومی به طور تلویحی با پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران در مورد توسعه آموزش عالی در منطقه آسیا و اقیانوسیه موافقت گردید، و مبلغ پنجاه هزار دلار جهت مطالعات مقدماتی و امکان‌سنجی به این امر اختصاص داده شد. در تیرماه ۱۳۷۱ هیأتی از یونسکو مطالعات مقدماتی را انجام داد و با نظر مثبت گزارش خود را تسلیم مدیرکل دفتر منطقه آسیا و اقیانوسیه در بانکوک نمود. متعاقب آن گزارش نهایی توسط مدیرکل دفتر منطقه آسیا و اقیانوسیه تهیه و به دفتر مرکزی در پاریس ارسال شد که مقرر گردید در هفتمین نشست کمیته مشورتی (تیرماه ۱۳۷۲) و ششمین نشست وزرای آموزش و پرورش منطقه آسیا و اقیانوسیه (تیرماه ۱۳۷۲) مطرح و تصمیم نهایی اتخاذ گردد.

نظریه اینکه گزارش نتایج این دوشست آماده گردیده لذا به عنوان پیوست این مقاله درج می‌شود که امید است مورد استفاده علاقمندان واقع گردد.

- باید اشاره کرد که در سطح جهان صرفاً دو مرکز رسمی آموزش عالی وابسته به یونسکو وجود دارد. و جمهوری اسلامی ایران درخواست تأسیس مرکز آموزش عالی در منطقه آسیا و اقیانوسیه در تهران را به عنوان سومین مرکز جهان نموده است. این دو مرکز عبارتند از:
- ۱- مرکز اروپایی آموزش عالی، که دفتر مرکزی آن در بخارست رومانی بوده و در سال ۱۹۷۲ تأسیس گردیده است.
 - ۲- مرکز آموزش عالی در منطقه آمریکای لاتین و کارائیب، که دفتر مرکزی آن در کاراکاس ونزوئلا بوده و در سال ۱۹۷۸ ایجاد گردیده است.

جمع‌بندی و توصیه‌ها:

جمع‌بندی:

مقاله حاضر در صدد بود که مراکز آموزش عالی وابسته به یونسکو را معرفی و ساختار کلی آنرا ترسیم نماید. در این راستا، ارکان یونسکو شامل کنفرانس عمومی، شورای اجرایی و دبیرخانه، به اختصار معرفی گردید. آنگاه مراکز آموزش عالی یونسکو چون انجمن بین‌المللی دانشگاهها، مرکز اروپایی آموزش عالی در بخارست، مرکز آموزش عالی منطقه آمریکای لاتین و کارائیب در کاراکاس، واحدهای فعال آموزش عالی در منطقه آسیا و اقیانوسیه، دانشگاه سازمان ملل متحد، و کرسی یونسکو معرفی و ساختار و عملکرد کلی آنها مورد مذاقه قرار گرفت و از تلاشهای جمهوری اسلامی ایران در خصوص تأسیس مرکز آموزش عالی منطقه آسیا و اقیانوسیه در ایران سخن به میان آمد. آری، به راستی دریافته شده است که مراکز آموزش عالی بین‌المللی می‌توانند زمینه مبادلات فرهنگی علمی، برقراری کارگاههای آموزشی، تربیت استادان و پژوهشگران و ارتقای کیفیت و کارایی نظام آموزش عالی را فراهم آورد و با استفاده از امکانات خانه بین‌المللی تعلیم و تربیت، یعنی یونسکو، اهداف فوق را آسانتر تحقق بخشید.

توصیه‌ها:

نظر باینکه سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) که قریب نیم قرن است که فعالیتهای خود را آغاز کرده و کشورها نیز از همان روزهای نخستین عضویت آنرا پذیرفته‌اند، دارای امکانات گوناگون آموزش عالی است، به طریق مختلف می‌توان از این امکانات به طور اعم، و از کمک‌های علمی، تخصصی، اطلاعاتی، مشورتی، مالی و همچنین نشریات مراکز آموزش عالی وابسته به یونسکو به طور اخص، سود جست و زمینه بهره‌گیری هر چه بیشتر از تجارب عینی و مبانی نظری آنها را در ارتقاء کیفیت نظام آموزش عالی ایران فراهم آورد. چه، بخش آموزش عالی یونسکو از قدمت علمی و تجربی عمیق ۴۳ ساله برخوردار می‌باشد. با استفاده از تجارب آموزش عالی یونسکو می‌توان در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ایران کرسی تخصصی یونسکو ایجاد کرد^{۵۳}، و از طریق طرح فرصتهای مطالعاتی به مبادله استادان برجسته پرداخت و با استفاده از کارگاههای آموزش عالی آنان به تقویت و غنای نظری و تجارب عینی در قلمرو نظام آموزش عالی کشور همت گمارد.

منابع و زیر نویسها:

(1) United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)

(2) The International Association of Universities

(3) Latin America and the Caribbean

(4) Unesco Chair

(5) Unesco Statistical Yearbook 1992. PP. A-2, A-3, A-4

اعضاء وابسته به کشورهای تحت‌الحمايه اطلاق می‌گردد. این سه کشور وابسته یونسکو عبارتند از، آروبا (Aruba)، جزایر انگلیسی ویرجین (British virgin Islands) و جزایر آنتیل هلند (Netherland Antilles)

(۶) بولتن کمیسیون ملی یونسکو در ایران، بهمن ماه ۱۳۷۱، صفحه ۱

(۷) بهرام محسن پور، ساختار و سیاستهای آموزشی یونسکو. فصلنامه تعلیم و تربیت. سال هشتم، شماره ۱ (بهار ۱۳۷۱) ص ۸۸

(۸) همان مقاله، ص ۸۸-۸۹

(۹) همان مقاله، ص ۸۹.

(10) Federico Mayor ZaraGoza

(۱۱) بولتن کمیسیون ملی یونسکو در ایران. بهمن ماه ۱۳۷۱، ص ۶

(12) International Bureau of Education

(13) Unesco Institute for Education

(14) International Institute for Educational Planning

(15) Unesco Department of Education

(16) Unesco Principal offices for Education

(17) European Centre for Higher Education

(18) Regional Centre for Higher Education in Latin America

(۱۹) بهرام محسن پور، همان مقاله، ص ۹۰

(۲۰) بولتن کمیسیون ملی یونسکو در ایران. ص ۶

(۲۱) بهرام محسن پور، همان مقاله، ص ۷ و ۹۲

(22) J.P.Thorens, Higher Education. Nongovernmental Organization

In: (ed.) Encyclopedia of Education. Oxford: Pergamon Press, 1989, P.396

(23) *ibid.*

(24) International Handbook of Universities

(25) World List of Universities

(26) Los Angeles

(۲۷) - در نهمین کنفرانس عمومی در هلسینکی (اوت ۱۹۹۰ - برابر با مردادماه ۱۳۶۹) جناب آقای دکتر علی اکبر سیاری معاون محترم هماهنگی وزارت فرهنگ و آموزش عالی، و نمایندگان از دانشگاه‌های علامه طباطبائی، تهران، تبریز، شیراز، شهید بهشتی، دانشگاه بین‌المللی اسلامی، صنعتی شریف، مازندران و اصفهان شرکت کرده بودند، به نقل از: حسین رحمان سرشت، "گزارش نهمین نشست مجمع عمومی اتحادیه بین‌المللی دانشگاه‌ها،" هلسینکی، تابستان ۱۳۶۹. دانشگاه علامه طباطبائی، ص، ۳-۴

(28) Uni -Twin

(۲۹) رحمان سرشت، همان منبع، ص ۷.

(30) Frater Brahard

(۳۱) رحمان سرشت، همان منبع، ص ۸

(32) European Centre for Higher Education (Bucharest)

(33) CEPES. Unesco. 1985 (ISBN:92-9066-102-6)

(34) Unesco Regional Centre for Higher Education in Latin America and the Caribbean

(35) CRESALC. Unesco. Documentation Centre. Unesco Principal Regional Office for Asia and the Pacific (PROAP). Bangkok

(36) Unesco Principal Regional office for Asia and the Pacific, Bangkok

(۳۷) نادرقلی قورچیان، گزارش مذاکره بامقامات و مسئولین یونسکو در خصوص ایجاد کرسی یونسکو و تأسیس مرکز آموزش عالی منطقه آسیا و اقیانوسیه در ایران. تهران، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مردادماه ۱۳۷۱

(38) Open Universities Association

(39) Sukhothai Thammathirat

(40) Never too Far

(41) Human Environment

(42) Unesco Regional office for Science and Technology in South-East Asia

(43) Unesco Regional office for Science and Technology in South and Central Asia

(44) United Nations University

(45) Zaghlol Morsey

(۴۶) زاغلول مورسی، نکات اساسی، ترجمہ عشرت نظری. نمای تربیت: فصلنامه تربیتی یونسکو، جلد ۱، شماره ۲ دورہ جدید (پائیز ۱۳۷۰)، ص ۱۸۲.

(۴۷) همان منبع. دانشگاه ملل متحد. ترجمہ دکتر علی شریعتمداری، ص ۱۸۹

(۴۸) همان جا. تلخیص صفحات ۱۹۰-۱۸۹-۱۸۳

(49) Heitor Gurgulino de Souza

(۵۰) بہرام محسن پور، گزارش ویژه در خصوص تاسیس کرسی یونسکو. ضمیمہ شماره ۵

(۵۱) رحمان سرشت، همان منبع، ص ۸

(۵۲) بهرام محسن پور، همان منبع، ص ۸۹

(۵۳) علاقمندان به تأسیس کرسی یونسکو در دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی ایران می‌توانند درخواست ایجاد کرسی یونسکو در رشته یا موضوع خاص در دانشگاههای خود را از طریق کمیسیون ملی یونسکو در ایران به واحد طرح کرسی یونسکو ارائه نمایند، تا توسط سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در یونسکو (پاریس) پیگیری گردد.

گزارش نتایج هفتمین نشست کمیته مشورتی همکاری منطقه‌ای
وششمین نشست وزرای آموزش و پرورش در منطقه آسیا و اقیانوسیه
در خصوص تأسیس مرکز آموزش عالی وابسته به یونسکو در ایران

کوالا لامپور - مالزی
(۲۴ خرداد لغایت ۳ تیر ماه ۱۳۷۲)

دکتر نادرقلی قورچیان

مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
تیر ماه ۱۳۷۲

بسمه تعالی

زمینه:

جمهوری اسلامی ایران پیش از برگزاری بیست و ششمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو (۱۹۹۱)، قطعنامه شماره ۱۲۲ در خصوص تأسیس مرکز آموزش عالی یونسکو در منطقه آسیا و اقیانوسیه در ایران را تسلیم دبیرخانه یونسکو در پاریس نمود. هدف از تأسیس این مرکز فراهم کردن زمینه توسعه آموزش عالی در منطقه و تبادل اطلاعات و تجارب و استفاده از امکانات علمی و فنی یونسکو بود.

پیرو درخواست ایران، هیأتی متشکل از دکتر سلیم و دکتر قاضی از جانب دفتر منطقه‌ای یونسکو جهت بررسی امکانات و مطالعات مقدماتی در تیرماه ۱۳۷۱ به مدت یک هفته عازم ایران شدند.

این هیأت طی اقامت در تهران، در خصوص حمایت مقامات عالی جمهوری اسلامی ایران، ملاقاتهایی با آقای دکتر مکنون مسئول بخش فرهنگی معاون اول ریاست جمهوری و آقای دکتر سیاری ریاست مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و معاونت هماهنگی وزارت فرهنگ و آموزش عالی داشتند و توجیحات و حمایت‌های مادی، معنوی و سیاسی در خصوص تأسیس مرکز در ایران بعمل آمد. ضمناً هیأت از دانشگاه تهران، مرکز بین‌المللی بیوفیزیک و بیوشیمی، دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلی تکنیک)، مرکز اطلاعات و مدارک علمی معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، مرکز تحقیقات و توسعه علوم و تکنولوژی مواد پلیمری، کمیسیون ملی یونسکو در ایران و مرکز آمار و برنامه‌ریزی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی دیدن کردند و بضاعتهای علمی، فنی و جوین‌المللی تهران جهت تأسیس مرکز آموزش عالی را مورد تأیید قرار دادند و گزارش تأییدی خود را تسلیم آقای دکتر هدایت احمد رئیس دفتر منطقه آسیا و اقیانوسیه در بانکوک نمودند.

دفتر منطقه‌ای بانکوک گزارش هیأت بازدیدکنندگان را به صورت گزارش نهایی تنظیم و در اواخر مردادماه ۱۳۷۱ تسلیم دفتر مرکزی یونسکو در پاریس نمود که در توصیه‌نامه آن قید گردیده بود که ایران باید جزئیات طرح تأسیس مرکز آموزش عالی را آماده و ارائه نماید.

طبق مقررات یونسکو مرکزی قرار بود بلافاصله نتایج بررسی امکانات در خصوص تأسیس مرکز در ایران در اجلاس بین‌دولتی در منطقه آسیا و اقیانوسیه مطرح گردد و نتایج اجلاس بین‌دولتی به صورت قطعنامه رسمی جهت اتخاذ تصمیم نهایی به بیست و هفتمین کنفرانس عمومی

یونسکو که در ماه نوامبر ۱۹۹۳ (آبان ماه ۱۳۷۲) در پاریس تشکیل می‌گردد منعکس شود. مع‌ذالک، با عنایت به سیاست صرفه‌جویی یونسکو مقرر گردید به جای تشکیل اجلاس بین‌دولتی مسأله درخواست ایران مبنی بر تأسیس مرکز آموزش عالی منطقه آسیا و اقیانوسیه در تهران، در هفتمین نشست کمیته مشورتی همکاری‌های منطقه‌ای و ششمین نشست وزرای آموزش و پرورش منطقه آسیا و اقیانوسیه مطرح و تصمیم‌گیری شود. آنگاه، توصیه‌نامه‌های اجلاس در این خصوص از طریق مدیرکل یونسکو در بیست و هفتمین نشست کنفرانس عمومی یونسکو (آبان ۱۳۷۲) مطرح و تصمیم نهائی اتخاذ گردد.

نتایج هفتمین اجلاس کمیته مشورتی همکاری منطقه‌ای در آسیا و اقیانوسیه در خصوص تأسیس مرکز آموزش عالی وابسته به یونسکو در ایران (۲۴ لغایت ۲۷ خرداد ماه ۱۳۷۲)

هفتمین اجلاس کمیته مشورتی همکاری منطقه‌ای در آسیا و اقیانوسیه به میزبانی دولت مالزی، با شرکت ۲۸ کشور منطقه، نمایندگان یونسکو مرکزی، ۵ بخش از بخشهای سازمان ملل متحد، ناظران و مقامات رسمی دولت‌ها در کوالالامپور تشکیل گردید. این اجلاس توسط دکتر سلیمان بن حجی دادوزیر آموزش و پرورش مالزی افتتاح گردید.

عملکرد اصلی اجلاس بر اساس ماده ۲ کمیته مشورتی همانا توصیه و دادن نظر مشورتی به مدیرکل یونسکو و وزرای آموزش و پرورش منطقه آسیا و اقیانوسیه جهت اتخاذ تدابیر معقول در همکاریهای منطقه‌ای در آسیا و اقیانوسیه در پوشش یونسکو می‌باشد.

موضوع اصلی هفتمین اجلاس مروری بر توسعه و گسترش آموزش و پرورش، ارتقاء آموزش پایه، چالشهای جدید در آستانه قرن بیست و یکم و همکاریهای منطقه‌ای در آموزش و پرورش در منطقه آسیا و اقیانوسیه بود. در این اجلاس آقای دکتر صدوق سفیر و نماینده دبیران ایران در یونسکو به اتفاق خانم دکتر جهان پناه شرکت نمودند. همچنین آقای مهندس نفیسی از طرف وزارت آموزش و پرورش و دکتر قورچیان از طرف مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و کمیسیون ملی یونسکو شرکت داشتند.

گفتنی است که بایگ‌های مستمر آقای دکتر صدوق سفیر دائم مادر یونسکو موضوع تأسیس مرکز قبلاً در موضوعات کنفرانس گنجانده شده بود. در توصیه نامه امکان سنجی دفتر یونسکو در بانکوک آمده بود که جمهوری اسلامی ایران باید جزئیات طرح مکتوب خود را در خصوص ساختار و عملکرد مرکز در این اجلاس ارائه نماید.

به دنبال هماهنگی های لازم آقای دکتر صدوق با آقای دکتر سیاری، ریاست محترم مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، طرح پیشنهادی ایران در خصوص ساختار و عملکرد مرکز توسط خانم دکتر گویا از کمیسیون ملی یونسکو و دکتر قورچیان از مؤسسه به زبان انگلیسی تهیه و در ۵ نسخه تکثیر و آماده توزیع در اجلاس کمیته مشورتی همکاری منطقه‌ای گردید.

گفتنی است که هنگام طرح تأسیس مرکز آموزش عالی یونسکو در ایران در اجلاس کمیته مشورتی، نمایندگان دولتهای کره جنوبی، استرالیا، چین و بالأخص ژاپن به طور جدی مخالفت نمودند که پس از بحثهای متمادی علمی، کارهای کارشناسی و با کار بست سیاستهای دیپلماتیک سنجیده توسط آقای دکتر صدوق، زمینه‌های لازم فراهم گشته و جمهوری اسلامی ایران موفق گردید در روز پنجشنبه ۲۷ خرداد ماه ۱۳۷۲ طرح تأسیس مرکز آموزش عالی در منطقه آسیا و اقیانوسیه را در توصیه نامه هفتمین اجلاس کمیته مشورتی در قسمت D تحت شماره ۳۲ بگنجاند. و متعاقب آن مقرر گردید که مطالب توصیه نامه عیناً به اجلاس ششمین نشست وزرای آموزش و پرورش که قرار بود از تاریخ ۷۲/۳/۳۱ لغایت ۷۲/۴/۳ در کوالالامپور تشکیل گردد منتقل و مطرح گردد.

نتایج ششمین اجلاس وزرای آموزش و پرورش منطقه آسیا و اقیانوسیه در خصوص تأسیس مرکز (۳۱ خرداد ماه لغایت ۳ تیر ماه ۱۳۷۲)

ششمین اجلاس وزرای آموزش و پرورش با سخنرانی آقای عبدالغفار بن بابا معاون نخست وزیر مالزی در تاریخ ۳۱ خرداد ماه افتتاح گردید.

در این اجلاس مجموعاً ۱۴۱ نماینده که متشکل از ۲۱ وزیر یا قائم مقام وزیر، ۲۷ ناظر و نمایندگان قسمتهای مختلف یونسکو و سازمان ملل متحد و بخشها و سازمانهای غیر دولتی بودند حضور داشتند.

اهداف اصلی اجلاس همانا مروری بر پیشرفت آموزش و پرورش برای همه، چالشهای جدید در آموزش و پرورش در آستانه قرن بیست و یکم، مرور و تصویب نتایج کار کمیته مشورتی و همکاری منطقه‌ای در آسیا و اقیانوسیه بود.

گفتنی است که طرح تأسیس مرکز آموزش عالی وابسته به یونسکو در ایران در کمیسیون ۲ اجلاس وزراء مطرح گردید و خوشبختانه با ارائه طرح منسجم مرکز آموزش عالی توسط ایران و زمینه‌سازی هیأت مقتدر جمهوری اسلامی ایران، متشکل از جناب آقای دکتر نجفی وزیر محترم آموزش و پرورش، آقای دکتر صدوق سفیر و نماینده دائم ایران در یونسکو پاریس، خانم دکتر جهان پناه از یونسکو پاریس، آقای مهندس نفیسی از سازمان برنامه و بودجه، آقای دکتر صدری و مهندس امیری از وزارت آموزش و پرورش، آقای کردزاده از وزارت امور خارجه و دکتر قورچیان از مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و کمیسیون ملی یونسکو در ایران، طرح درخواستی ایران از تصویب نهایی وزرای آموزش و پرورش در منطقه آسیا و اقیانوسیه گذشت، و به صراحت در توصیه‌نامه وزراء در بند D شماره ۳۶ منعکس گردید، و مراتب به اطلاع آقای فردریکو مایور مدیر کل یونسکو در پاریس رسیده که مقرر گردید نتایج این دو اجلاس در بیست و هفتمین کنفرانس عمومی یونسکو در آبان ماه ۱۳۷۲ (نوامبر ۱۹۹۳) منعکس گردد تا نظر رسمی و نهایی در خصوص تأسیس مرکز آموزش عالی در منطقه آسیا و اقیانوسیه اعلام گردد.

ذکر این نکته لازم است که آقای دکتر صدوق مسئولیت پیگیری و اجرای توصیه‌های این دو اجلاس را در خصوص مرکز در یونسکو پاریس به عهده دارند. که مراتب از طریق کمیسیون ملی یونسکو در ایران پیگیری می‌گردد.

در اینجا، فرصت رامغتنم دانسته و صمیمانه از همکار بهای مؤثر برادر ارجمند آقای اجل لوئیان، سفیر محترم، و کلیه کارکنان سفارت جمهوری اسلامی ایران در مالزی، تشکر و قدردانی می‌گردد.